

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
An Evaluation of Graduate Diploma Program in Teacher Profession,
Saint John's University

ชานนท์ ชื่นจิตร์ Chanon Chuenchit*
ชุตินา วัฒนาศรี Chutima Vatanakhiri**
วีณา ชุ่มบัณฑิต Weena Sumbandit***
ปณัฏฐา ศรเดช Panatta Sordej****
เชาวฤทธิ์ สาสาย Chaowarit Sasal*****

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของหลักสูตร เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิต และข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น เก็บข้อมูลจากประชากร 3 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 403 คน ได้แก่ บัณฑิตประกาศนียบัตรวิชาชีพครูที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2564 จำนวน 169 คน ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 65 คน และครูพี่เลี้ยง/เพื่อนครู จำนวน 169 คน จากโรงเรียนที่บัณฑิตประกาศนียบัตรวิชาชีพครูเป็นผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินและสอบถามความคิดเห็นจำนวน 4 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการดำเนินงานรวม 12 รายวิชา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.40$, $\sigma=0.66$) 2) ความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\mu=4.26$, $\sigma=0.86$) ประกอบด้วยข้อมูล 3 ส่วน ได้แก่ (1) การประเมินตนเองจากบัณฑิต ระดับมากที่สุด ($\mu=4.32$, $\sigma=0.79$) (2) ความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิตหลักสูตร

***** อาจารย์ประจำ วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

***** นักวิชาการอิสระ

ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จากผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมาก ($\mu=4.16$, $\sigma=0.89$) และ (3) ความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จากครูพี่เลี้ยง/เพื่อนครู ระดับมากที่สุด ($\mu=4.29$, $\sigma=0.89$)

3) **ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะพบว่า** ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง/เพื่อนครู และบัณฑิตประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มีความคิดเห็นว่า บัณฑิตมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู มีความเป็นผู้นำ มั่นใจในตนเองต่อการประกอบอาชีพครูมากขึ้น มีพัฒนาการด้านเทคนิคและวิธีการสอนที่ดีขึ้น สามารถนำความรู้มาพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง มีความรู้เท่าทันในศตวรรษที่ 21 และมีจิตอาสา รับผิดชอบต่อสังคม

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร, หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู

Abstract

The purposes of this research are 1) to evaluate the level of satisfaction with the operation of the curriculum, 2) to evaluate the satisfaction level regarding the professional behavior of graduates, and 3) to provide recommendations related to the Diploma in Teaching Profession program at Saint John's University. Data have been collected from three groups of population, a total of 403 individuals, consisting of 169 graduates with professional teacher certification who completed their studies in the academic year 2021, 65 educational administrators, and 169 mentor teachers/colleagues from schools where graduates of the Diploma in Teaching Profession program work as instructors. The research tools used are four evaluation and opinion questionnaires. The statistical methods used for data analysis include percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings are as follows:

1) Graduates' satisfaction in 12 subjects is at the highest level ($\mu=4.40$, $\sigma=0.66$),

2) Graduates' satisfaction with their work practices is also at the highest level, both from self-assessment ($\mu=4.62$, $\sigma=0.86$). The data have been gathered from three groups: (1) Self-assessment by graduates, the highest level ($\mu=4.32$, $\sigma=0.79$),

(2) Satisfaction regarding the professional behavior of graduates in the Diploma in Teaching Profession program from school administrators, at a high level ($\mu=4.16$, $\sigma=0.89$), and (3) Satisfaction concerning the professional behavior of graduates in the Diploma in Teaching Profession program from mentor teachers/colleagues, at the highest level ($\mu=4.29$, $\sigma=0.89$).

3) Opinions and recommendations show that educational administrators, mentor teachers/colleagues and former graduates believe that the graduates have a positive attitude toward the teaching profession, are more confident in their role as teachers because they have improved their techniques and teaching skills, and they would continuously apply their knowledge, keep up with the 21st-century education with a sense of volunteerism and social responsibility.

Keywords: Curriculum Evaluation, Graduate Diploma Program in Teaching Profession.

บทนำ

หน้าที่ของการศึกษา คือ การพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (กฎหมายกำหนดไว้ในร่าง พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาบุคคล ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตให้สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการของโลก มีโอกาส พัฒนาความถนัดของตนให้เกิดความเชี่ยวชาญได้ และมีสำนึกในความรักผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างผาสุก (กิตติ์ธเนศ, 2566: ออนไลน์)

ดังนั้นในการจัดการศึกษา หลักสูตร จึงเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญ เพราะหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดแนวทางทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดอนาคตการศึกษาของสังคมนั้น ๆ โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการตามหลักสูตร เพื่อสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนที่มุ่งสู่การพัฒนาและความเจริญของประเทศ

ครูสภาในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ได้จัดทำแผนปฏิบัติงาน 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564) โดยกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบและกลไกในการส่งเสริม สนับสนุนเชื่อมโยง การผลิต การคัดกรอง และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการ

ศึกษาที่ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างกลไกการพัฒนากระบวนการผลิตครู เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ (พิชญานา ยืนยาว และคณะ, 2563) นอกจากนี้ยังคงต้องรอบรู้เท่าทันต่อทักษะการเรียนรู้ของบุคคลในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการผลิตผลงาน ความมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร ความรู้ความสามารถทางดิจิทัล และความคิดประดิษฐ์ที่มีทักษะชีวิตเกี่ยวข้องกับการปรับตัวและจัดการความสลับซับซ้อน การชี้นำตนเอง ความใฝ่รู้ การคิดสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยง และการคิดขั้นสูงอย่างมีความเป็นเหตุผล

การปฏิรูปการผลิตและพัฒนาครูเป็นกลไกหลักในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในมาตราที่ 52 ที่กล่าวว่า “ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการพัฒนา ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง” (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545: 30) โดยกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อม และมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ โดยพัฒนาบุคลากรประจำการต่อเนื่อง วิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูงต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญเป็นการเฉพาะ ไม่ซ้ำซ้อนกับวิชาชีพอื่น เป็นวิชาชีพที่มีผลกระทบต่อผู้รับบริการและสาธารณชน จึงต้องมีการควบคุมการประกอบวิชาชีพเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องใช้ความรู้ความสามารถ ทักษะและความเชี่ยวชาญในการประกอบวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2554 ดังนั้น ผู้ที่จะเข้าสู่วิชาชีพทางการศึกษาจะต้องผ่านการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้มีความรู้ ความชำนาญเป็นระยะเวลาพอสมควร เพื่อให้สามารถประกอบวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยมีสถาบันวิชาชีพหรือองค์กรวิชาชีพเป็นแหล่งกลางในการสร้างสรรค์จรรยาบรรณวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548: 32) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 จึงกำหนดแนวทางในการดำเนินงานกำกับดูแลรักษาและพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา องค์กรวิชาชีพครูได้กำหนดให้ครูมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีเป็นอย่างต่ำในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่โดยตรง คือ คุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ต้องมีวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษาและกำหนดให้รัฐจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีวุฒิตามเกณฑ์คุณสมบัติของการรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ตามมาตรฐานความรู้ 11 ด้าน มาตรฐานการปฏิบัติงาน 12 ด้าน และมาตรฐานการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเน้นความสำคัญของครู เพื่อให้ได้รับวุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพครู ในการรับใบประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพชั้นสูง

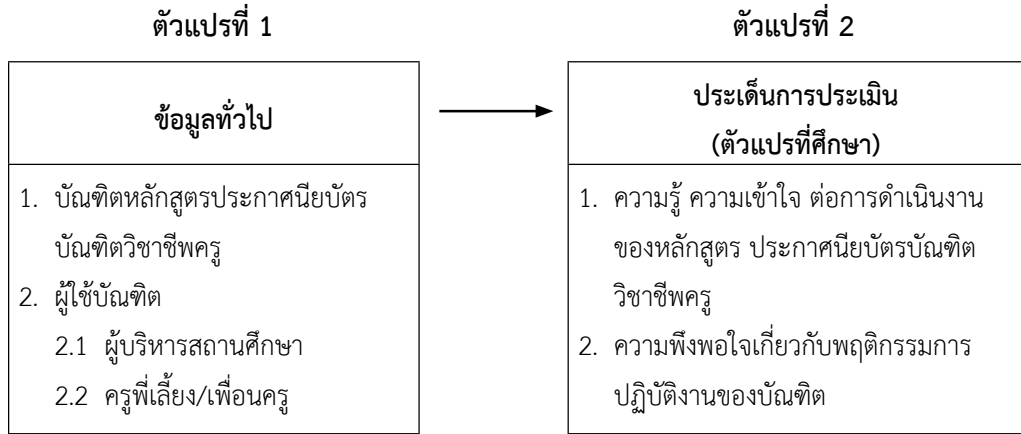
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น เป็นหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบัณฑิตให้ประสบความสำเร็จในการเข้าสู่วิชาชีพตามสาขาวิชาที่สำเร็จออกมา เสริมสร้างความรู้ทางวิชาการ ส่งเสริมประสบการณ์ พัฒนาคุณภาพ คุณธรรมแก่บัณฑิตซึ่งวิชาชีพครูเป็นวิชาชีพควบคุมจึงได้เปิดและดำเนินการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู โดยได้รับการรับรองจากคุรุสภาตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ ให้เป็นครูผู้ที่มีความสามารถสอดคล้องตามนโยบาย การผลิตและพัฒนาครูของกระทรวงศึกษาธิการ โดยในแต่ละปีการศึกษาแม้จะมีจำนวนนักศึกษาเข้ามาศึกษาเป็นไปตามแผนในหลักสูตรที่กำหนดไว้ แต่ตามหลักการบริหารจัดการหลักสูตร จะต้องปรับปรุงหลักสูตร ภายในระยะเวลา 5 ปี ดังนั้นเพื่อให้ทันต่อการบริหารจัดการหลักสูตรและจะได้มีข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุง หลักสูตร พ.ศ. 2565 ที่สอดคล้องตามตัวชี้ข้อของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Quality Framework for Higher Education: TQF) สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภาและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพและทันสมัยตรงตามความต้องการของท้องถิ่นและประเทศ และเปิดรับนักศึกษาในปีการศึกษา 2565 ต่อไป จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการประเมินหลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการทุกภาคส่วน จึงสมควรประเมินเพื่อจะนำข้อมูลไปสู่กระบวนการพัฒนาและปรับปรุง ทั้งด้านการศึกษาและด้านการพัฒนาท้องถิ่น ตามปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินระดับความรู้ ความเข้าใจ ต่อการดำเนินงานของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู
2. เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมกาปฏิบัติงานของบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

วิธีการวิจัย

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรในการวิจัย

ประชากรในงานวิจัยนี้ เก็บข้อมูลจากประชากร 3 กลุ่ม รวมทั้งหมด 403 คน ประกอบด้วย บัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูปีการศึกษา 2564 มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น จำนวน 169 คน ผู้บริหารสถานศึกษาของบัณฑิตจำนวน 65 คน และครูพี่เลี้ยง/เพื่อนครู จำนวน 169 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบประเมินและสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ปีการศึกษา 2564

ฉบับที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติงานของบัณฑิต หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ปีการศึกษา 2564 ซึ่งประเมินโดยตัวบัณฑิต

ฉบับที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติงานของบัณฑิต หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ปีการศึกษา 2564 ซึ่งประเมินโดยผู้บริหารสถานศึกษาของบัณฑิตที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเดียวกับบัณฑิต

ฉบับที่ 4 แบบประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิต
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ปีการศึกษา 2564 ซึ่งประเมินโดย ครูพี่เลี้ยง/เพื่อนครู
ของบัณฑิตที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเดียวกับบัณฑิต

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร รูปแบบการติดตาม และการประเมินหลักสูตรและมาตรฐานวิชาชีพครู
ของคุรุสภา ได้ประมวลและสรุปข้อมูลให้ตรงตามความต้องการในการประเมินหลักสูตร ซึ่งได้ทำการ
ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูของ
มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น พ.ศ. 2561

2. สร้างแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามแบบ
มาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert's Scales) ได้แก่ 1) ระดับ 1 หมายถึง ความพึงพอใจ
น้อยที่สุด 2) ระดับ 2 หมายถึง ความพึงพอใจน้อย 3) ระดับ 3 หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง
4) ระดับ 4 หมายถึง ความพึงพอใจมาก และ 5) ระดับ 5 หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด

3. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบ
คุณภาพของเครื่องมือ และการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ของ
การวิจัย IOC (Item-Objective Congruence Index) โดยแยกแต่ละชุดแบบประเมิน ซึ่งผลการ
ทดสอบ IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำ
ของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรทั้งหมด ตามขั้นตอนการเก็บ
รวบรวมข้อมูลดังนี้

1. สำหรับบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ปีการศึกษา 2564 ผู้วิจัยได้
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. สำหรับผู้ใช้บัณฑิต คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูพี่เลี้ยง/เพื่อนครู ผู้วิจัยได้มีหนังสือ
ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาของบัณฑิต โดยฝากบัณฑิต
นำส่งทุกสถานศึกษาที่บัณฑิตสังกัดอยู่และผู้วิจัยได้ติดตามรับกลับมาด้วยตนเอง

3. ติดตามและตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับคืนมาเพื่อดูความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งได้รับ
คืนมาร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป นำมาวิเคราะห์หาความถี่และร้อยละ
2. ข้อมูลจากแบบประเมินระดับความความรู้ ความเข้าใจ ต่อการดำเนินงานของหลักสูตร ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูทั้ง 12 รายวิชา โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อมูลจากระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู นำมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. ข้อมูลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ต่อการดำเนินการของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูและผู้ใช้บัณฑิตนำมาวิเคราะห์โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

จากการวิจัยประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครูผลการวิจัยมีดังนี้

1. ผลการประเมินระดับความพึงพอใจในการดำเนินงานหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จากทั้ง 12 รายวิชา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.40$, $\sigma=0.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกรายวิชา โดย 3 อันดับแรกที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่วิชา GDT 4202 คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายทางการศึกษา ($\mu=4.56$, $\sigma=0.62$) วิชา GDT 4201 ปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร ($\mu=4.53$, $\sigma=0.67$) และวิชา GDT 4206 การวัดและประเมินผลทางการศึกษา ($\mu=4.50$, $\sigma=0.64$) และรายวิชาที่บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดมีเพียง 1 รายวิชาเท่านั้น คือ วิชาจิตวิทยาสำหรับครู ($\mu=4.19$, $\sigma=0.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของการทำงานของหลักสูตรทั้ง 6 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านผู้สอน ($\mu=4.49$, $\sigma=0.62$) ด้านเนื้อหา ($\mu=4.74$, $\sigma=0.26$) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ($\mu=4.42$, $\sigma=0.64$) ตามลำดับ ความพึงพอใจในรายชื่อที่มีอยู่ในระดับมากที่สุดในแต่ละด้านปรากฏดังนี้ 1) ด้านผู้สอน คือ จัดกิจกรรมเรียนรู้ครบถ้วนตามเนื้อหา ($\mu=4.51$, $\sigma=0.60$) 2) ด้านเนื้อหาคือ เนื้อหาวิชาครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\mu=4.56$, $\sigma=0.57$) 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน คือ พัฒนาผู้เรียนให้เกิดแนวคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างสรรค์ ($\mu=4.45$, $\sigma=0.67$) และมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ระหว่างการเรียนการสอน ($\mu=4.45$, $\sigma=0.61$) 4) ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน คือ ความเหมาะสมของเอกสาร สื่อที่ใช้ประกอบการศึกษา ($\mu=4.41$, $\sigma=0.62$) 5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน คือ มีหลักเกณฑ์การประเมินผลเที่ยงธรรม โปร่งใส ($\mu=4.43$, $\sigma=0.62$) และ 6) ด้านสถานที่และระยะเวลา คือ ความเหมาะสมของสถานที่ ($\mu=4.40$, $\sigma=0.69$)

2. ความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\mu=4.26$, $\sigma=0.86$) ประกอบไปด้วยผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) การประเมินตนเองจากบัณฑิต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.32$, $\sigma=0.79$) 2) ความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จากผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.16$, $\sigma=0.89$) และ 3) ความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู จากครูพี่เลี้ยง/เพื่อนครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.29$, $\sigma=0.89$)

ผลประเมินความพึงพอใจพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ปรากฏดังนี้ 1) คุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมต่อวิชาชีพครู ($\mu=4.47$, $\sigma=0.51$) 2) สุขนิสัยที่ส่งเสริมสุขภาพทางกาย วาจา และใจ ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ($\mu=4.39$, $\sigma=0.51$) 3) ความรู้ ความเข้าใจ กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ($\mu=4.38$, $\sigma=0.51$) 4) ความรู้ความเข้าใจการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ($\mu=4.37$, $\sigma=0.64$) 5) ความรักในเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมของชาติ ($\mu=4.37$, $\sigma=0.55$) 6) ทักษะการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ($\mu=4.36$, $\sigma=0.64$) 7) ความต้องการที่จะพัฒนาตนเองและงานให้สำเร็จลุล่วงตามที่ตั้งใจ ($\mu=4.36$, $\sigma=0.54$) 8) จิตสำนึกในการพัฒนาสังคม เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ($\mu=4.35$, $\sigma=0.56$) 9) เจตคติที่ดีต่อการเป็นครู ($\mu=4.35$, $\sigma=0.64$) 10) ความรู้ความเข้าใจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ($\mu=4.31$, $\sigma=0.52$) 11) ความรู้ ความเข้าใจกระบวนการทางจิตวิทยาสำหรับครู สำหรับการพัฒนาการศึกษา แก้ไข และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายกรณี ($\mu=4.31$, $\sigma=0.58$) 12) จิตใจเป็นประชาธิปไตย กระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองแบบประชาธิปไตย ($\mu=4.30$, $\sigma=0.58$) 13) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาการเรียนการสอน ($\mu=4.28$, $\sigma=0.55$) 14) ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการเป็นครู ($\mu=4.27$, $\sigma=0.61$) 15) คุณลักษณะโดยรวมเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\mu=4.27$, $\sigma=0.64$) 16) ความรู้ความเข้าใจการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu=4.26$, $\sigma=0.61$) 17) ความรักความศรัทธาในวิชาชีพครู ($\mu=4.24$, $\sigma=0.64$) ตามลำดับ และด้านที่มีความพึงพอใจมากจำนวน 5 ข้อ เรียงลำดับได้ดังนี้ 1) ทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ($\mu=4.20$, $\sigma=0.52$) 2) ทักษะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($\mu=4.14$, $\sigma=0.52$) 3) ทักษะการส่งเสริมผู้เรียนให้มุ่งสู่ความเป็นนวัตกรรม ($\mu=4.12$, $\sigma=0.49$) 4) ทักษะการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาได้อย่างมีวิจารณญาณ ($\mu=4.06$, $\sigma=0.46$) และ 5) ทักษะการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข ($\mu=4.05$, $\sigma=0.52$)

ผลการศึกษาคำคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีดังนี้ 1) จากบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต วิชาวิชาชีพครู สรุปได้ว่า บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคณาจารย์ประจำหลักสูตรว่ามีความเมตตาเป็นกันเอง ตั้งใจให้ความรู้ ดูแลนักศึกษาเป็นอย่างดีทั่วถึง ปลูกฝังคุณภาพและความเป็นครูที่ดีให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลืออย่างเต็มใจ มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการสอนอย่างยอดเยี่ยม มีประสิทธิภาพ เป็นครุมืออาชีพ ทุ่มเทการทำงาน ให้ความรู้อย่างชัดเจน สามารถนำไปใช้สอนและทำงานได้จริง เป็นแบบอย่างที่ดีทำให้บัณฑิตได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ เข้าใจการสอนมากขึ้น กล้าแสดงออก และสามารถนำไปพัฒนาวิชาชีพได้มากขึ้น 2) ผลการศึกษาคำคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อนครู/ครูพี่เลี้ยงสรุปได้ดังนี้ บัณฑิตมีความเป็นครุมากขึ้น มีความกระตือรือร้นสอนหนังสือได้ดี มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู มีความเป็นผู้นำ มั่นใจในตนเองต่อการประกอบอาชีพครูมากขึ้น มีพัฒนาการด้านเทคนิคและวิธีการสอนที่ดีขึ้น สามารถนำความรู้มาพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง มีความรู้เท่าทันในศตวรรษที่ 21 และมีจิตอาสา รับผิดชอบต่อสังคม

อภิปรายผล

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์นครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาวิชาชีพครู

บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาวิชาชีพครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการของหลักสูตรผ่านการจัดการเรียนการสอนทั้ง 12 รายวิชา โดยรายวิชาที่อยู่ในระดับสูงสุด 3 ได้แก่ วิชา GDT 4202 คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและกฎหมายทางการศึกษา ,วิชา GDT 4201 ปรัชญาการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตร และวิชา GDT 4206 การวัดและประเมินผลทางการศึกษา พิจารณาผ่านการดำเนินงานของหลักสูตรทั้ง 6 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย คุณภาพ และคณะ (2563 : 139) การวิจัยประเมิน หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ในด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีความสอดคล้องของอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ เหมาะสมกับบุคลิกและความสามารถ ความเหมาะสมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาส ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม ความเหมาะสมของการจัดชั่วโมงสอนของอาจารย์ผู้สอน การปรับเปลี่ยนเนื้อหาใหม่ ๆ ที่น่าสนใจเพิ่มเติมจากหลักสูตรระบุไว้ ผู้สอนมีการเตรียมการสอนเหมาะสม การจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์สอนเพื่อเพิ่มประสบการณ์

มีความเหมาะสม การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม ความเหมาะสมในการใช้สื่อและจัดให้ผู้เรียนได้ศึกษาดูงานนอกสถานที่ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ซุติมา วัฒนศิริ (2564) ได้ทำการวิจัย การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ พบว่าบัณฑิตมีความพอใจกับผลการปฏิบัติงานภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านผู้สอนที่ทำให้ความสำคัญกับเนื้อหาสาระของรายวิชา เห็นประโยชน์และความสำคัญ ความจำเป็นที่จะนำไปปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองต่อนโยบายของรัฐ ในการเปิดโอกาสให้มีใบประกอบวิชาชีพครู ประกอบกับคณาจารย์ในหลักสูตรมีความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถในการถ่ายทอด ดูแล เอาใจใส่ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ชี้แนะ จัดประสบการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ ให้บัณฑิตได้พัฒนางาน

2. ความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

ความพึงพอใจเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู เป็นการประเมินจากตัวบัณฑิต ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่เลี้ยง/เพื่อนครู ที่ปฏิบัติงานในสถานที่เดียวกัน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อเหมือนกันทั้ง 3 กลุ่ม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และ 5 ลำดับแรก คือ 1) มีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมต่อวิชาชีพครู 2) มีสุขนิสัยที่ส่งเสริมสุขภาพทางกาย วาจา และใจ ทั้งในส่วนตนและส่วนรวม 3) มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 4) มีความรู้ความเข้าใจการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา 5) มีความรักในเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมของชาติ สอดคล้องกับพอเจตน์ ธรรมศิริขวัญ, ธารทิพย์ ขุนทอง และ ธรรมรัตน์ เรือนงาม (2565) วิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ในด้านผลผลิต ภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับ มากที่สุด คือมีความรู้ความเข้าใจและเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน มีความสามารถในการปฏิบัติงาน เป็นศึกษานิเทศก์ นักพัฒนาหลักสูตร ฝ่ายวิชาการของสถานศึกษา ผู้สอนมีคุณธรรมในวิชาชีพ มีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าวิจัยด้านการศึกษหลักสูตรและการสอน เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาหลักสูตร ประเภทต่าง ๆ ทั้งหลักสูตรฝึกอบรม หลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรระดับท้องถิ่นและสามารถนำเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและร่วมมือกันเรียนรู้ มีคุณธรรมในวิชาชีพ มีความเป็นมืออาชีพที่มีคุณธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสาขาวิชานี้เน้นการผลิตนักปฏิบัติตามวิชาชีพและจัดการเรียนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานและเน้นการฝึกปฏิบัติในหน่วยงานทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้สามารถนำประสบการณ์มาประยุกต์ใช้จนเกิดประสบการณ์ เช่นเดียวกับ ชลชลิตา แดงนารา (2562) ได้ประเมิน หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ (5 ปี) หลักสูตรปรับปรุง 2559 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกำแพงเพชร พบว่า

ผู้ใช้บัณฑิตในภาพรวมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และทักษะวิชาชีพครูมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด นักศึกษามีคุณลักษณะความเป็นครูสูง มุ่งมั่นในการทำงาน สอดคล้องกับเชษฐ ศิริสวัสดิ์ กิตติมา พันธุ์พุกษา และ สมศิริ สิงห์หลพ (2564) วิจัยการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ (ฉบับ พ.ศ.2559) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา กล่าวว่าในอนาคตครูเป็นเหมือนนักวิจัยที่สามารถพัฒนาความรู้ในศาสตร์ที่เชี่ยวชาญหรือพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัย เป็นนักคิดอย่างเป็นระบบ สามารถคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ คิดแก้ปัญหา และสามารถตัดสินใจ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ยุคใหม่ พร้อมทั้งจะพัฒนาตนเองอยู่เสมอในทุก ๆ ด้าน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู

บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อคณาจารย์ประจำหลักสูตรว่ามีความเมตตาเป็นกันเอง ตั้งใจให้ความรู้ ดูแลนักศึกษาเป็นอย่างดีทั่วถึง ปลูกฝังคุณภาพและความเป็นครูที่ดี ให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลืออย่างเต็มที่ มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการสอนอย่างยอดเยี่ยม มีประสิทธิภาพ เป็นครูมืออาชีพ ทุ่มเทการทำงาน ให้ความรู้อย่างชัดเจน สามารถนำไปใช้สอนและทำงานได้จริง เป็นแบบอย่างที่ดีทำให้บัณฑิตได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ เข้าใจการสอนมากขึ้น กล้าแสดงออก และสามารถนำไปพัฒนาวิชาชีพได้มากขึ้น ส่งเสริมความเป็นผู้นำและความมั่นใจในตนเองต่อการประกอบอาชีพครูให้กับนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีพัฒนาการด้านเทคนิคและวิธีการสอนที่ดีขึ้น สามารถนำความรู้มาพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง มีความรู้เท่าทันในศตวรรษที่ 21 และมีจิตอาสา รับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับ สุดาพร พงษ์พิชญ และคณะ (2565) วิจัยเรื่องผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความเป็นผู้นำ สามารถนำความรู้ความสามารถไปประยุกต์ใช้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้มาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัย พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนั้นหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูควรมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการสอนที่มีเทคนิคหลากหลาย และสามารถเสริมสร้างทักษะการส่งเสริมผู้เรียนให้มุ่งสู่ความเป็นนวัตกรรม

2. จากผลการวิจัย พบว่า ด้านสถานที่และสื่อการสอน ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้บรรยากาศในสถานศึกษายังคงมีรูปแบบเดิม ๆ ดังนั้นหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูจึงควรนำเสนอถึงผู้บริหารมหาวิทยาลัยถึงการปรับปรุงอาคารและส่งเสริมการปรับปรุงกรณีสื่อการสอนใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมการสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้ทันสมัยและครอบคลุมต่อความต้องการเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรแยกกลุ่มเป้าหมายระหว่างนักศึกษาปัจจุบันที่กำลังเรียนและบัณฑิตที่จบแล้ว
2. ควรมีการวิจัยติดตามประสิทธิภาพของบัณฑิตทุกระดับของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู

รายการอ้างอิง

- กิตติธเนศ พันธุ์ภานุฉัตร. (2566). *การศึกษาอนาคตสู่พลโลก SDGs*. สืบค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2566 จาก. <https://www.starfishlabz.com>
- ชลชลิตา แดงนารา. (2562). “หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาภาษาอังกฤษ (5 ปี) หลักสูตรปรับปรุง 2559 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกำแพงเพชร”. *วารสารพิกุล ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2562*.
- ชุดิมา วัฒนะศิริ. (2564). “การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์”. *วารสารเซนต์จอห์น ปีที่ 24 ฉบับที่ 34 มกราคม-มิถุนายน 2564*.
- เชษฐ ศิริสวัสดิ์ กิตติมา พันธุ์พฤษา และ สมศิริ สิงห์หลพ. (2564). *การประเมินหลักสูตรการศึกษา महाบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ (ฉบับ พ.ศ.2559) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. รายงานการวิจัย. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พอเจตน์ ธรรมศิริขวัญ, ธารทิพย์ ขุนทอง และ ธรรมรัตน์ เรืองงาม (2565). “การประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์”. *Journal of Roi Kaensarn Academi ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2565*.
- พิชญญา ยืนยาว และคณะ. (2563). “การพัฒนารูปแบบกลไกและระบบการคัดกรองผู้ประกอบการวิชาชีพครูตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา”. *คุรุสภาวิทยาจารย์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2563*.

เพ็ญนภา กุลนภาดล และคณะ. (2563). “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา”. *วารสารวิจัยทางการศึกษา* ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2563.

วันเพ็ญ ทะสุนทร. (2541). *การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรครุเทคนิคชั้นสูง พุทธศักราช 2536 สาขาวิชา คอมพิวเตอร์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุดาพร พงษ์พิชญ และคณะ. (2565). ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น. *วารสารเซนต์จอห์น* ปีที่ 25 ฉบับที่ 37 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565.

สำนักงานกฤษฎีกา. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา*. คุรุสภาลาดพร้าว: กรุงเทพฯ.